

Циклова комісія початкової та дошкільної освіти

ПСИХОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Мета викладання навчальної дисципліни «Психологічна діагностика дітей дошкільного віку»:

сприяння створенню у студентів цілісного та сталого уявлення про методи діагностики психічного розвитку дитини та формування умінь застосовувати на практиці психодіагностичний інструментарій, використовуючи загальні теоретико-методологічні принципи психодіагностики, необхідної для професійної діяльності педагога.

Основні завдання

- ▶ ознайомити студентів з основними положеннями психологічної діагностики дітей як науки, різноманітними методами і методиками, основами організації і проведення психологічного дослідження особливостей розвитку дитини;
- ▶ виробити професійні вміння та навички дослідження динаміки психічного розвитку дитини;
- ▶ навчити творчо використовувати новітні досягнення психолого-педагогічної науки;
- ▶ сформувати відповідальне ставлення до ролі педагога, прагнення до особистісно-професійного зростання у напрямку вдосконалення педагогічної і психологічної культури.

Методи навчання

поєднання активних, і, насамперед, **тренінгових форм навчання** (розгляд ситуацій, ігрове виконання творчих завдань, рольові ігри, тестування і самодіагностика, аналіз візуального матеріалу тощо) з суто **лекційним теоретичним матеріалом**, спрямованим на оволодіння майбутніми педагогами базовими знаннями з провідних проблем психологічної діагностики дітей.

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ВКЛЮЧАЄ НАСТУПНІ ТЕМИ:

Розділ 1. Теоретично-методичні засади психологічної діагностики дітей

- ▶ 1. Загальні уявлення про психодіагностику як науку.
- ▶ 2. Класифікація методів психологічної діагностики дітей.
- ▶ 3. Основні закономірності психічного розвитку в дитинстві.

Розділ 2. Когнітивний розвиток дітей

- ▶ 4. Розвиток сенсорно-перцептивної сфери дітей та методи діагностики.
- ▶ 5. Особливості розвитку та діагностики пам'яті у дітей.
- ▶ 6. Діагностика особливостей мислення і розумових здібностей дітей.
- ▶ 7. Вікові особливості уваги у дітей та методи діагностики.
- ▶ 8. Діагностика особливостей уваги у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.
- ▶ 9. Діагностика розвитку мови, мовлення, читання і письма у дітей.

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ВКЛЮЧАЄ НАСТУПНІ ТЕМИ:

Розділ 3. Особистісний розвиток дітей

- ▶ 10. Методики діагностики основних показників самосвідомості дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.
- ▶ 11. Діагностика статево-рольової орієнтації та ідентифікації в дитинстві.
- ▶ 12. Діагностика міжособистісних взаємин дітей.

Розділ 4. Комплексна діагностика дітей

- ▶ 13. Методи діагностики адаптації до дошкільного закладу.
- ▶ 14. Методи діагностики психологічної готовності до школи.
- ▶ 15. Психологічне діагностування готовності школярів до переходу в середню ланку школи.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми (програмні результати навчання) здобувачі освіти повинні

Знати:

- основні базові поняття навчальної дисципліни;
- мету, завдання і основні функції психологічної діагностики дітей;
- механізми, фактори і закономірності психічного розвитку в дитинстві;
- методи діагностики розвитку, спілкування, діяльності дітей різного віку;
- особливості проведення діагностичної діяльності педагогом;
- конкретні методики психодіагностики пізнавальних процесів, особистісних та міжособистісних властивостей дітей від народження до молодшого шкільного віку;
- специфіку інтерпретації результатів психодіагностичного обстеження розвитку дітей;

ВМІТИ:

- визначати особливості особистісного та пізнавального розвитку дітей;
- виявляти психологічні причини вчинків та дій дитини;
- розуміти внутрішній стан дитини у різних ситуаціях;
- здійснювати вибір методів і методик діагностики розвитку, спілкування, діяльності дітей відповідно до ситуації розвитку і метою дослідження;
- здійснювати аналіз результатів проведеної психологічної діагностики;
- застосовувати затверджені стандартні методи і технології;
- аналізувати і обробляти результати психологічних спостережень і діагностики, формулювати висновок за даними обстеження;
- працювати з науковою та методичною літературою з проблем психологічної діагностики, орієнтуватися в сучасному стані її методичного забезпечення;
- визначати напрями психодіагностичних досліджень, можливості і сфери практичного застосування;
- обґрунтовувати значення психодіагностичних методів та прийомів для майбутньої професійної діяльності;
- постійно вдосконалювати свою психологічну культуру

набути програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК):

- здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

- здатність самостійно виконувати складні спеціалізовані завдання в професійно-педагогічній діяльності та нести відповідальність за результати своєї діяльності та діяльності молодших школярів в освітньому процесі.

Загальні компетентності:

Здатність:

- ▶ - до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ▶ - вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- ▶ - застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ▶ - генерувати нові ідеї (креативність);
- ▶ - до міжособистісної взаємодії в різних соціальних ситуаціях та критичного оцінювання соціальних подій та явищ;
- ▶ - до міжособистісної взаємодії;
- ▶ - оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- ▶ - до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій, приймання обґрунтованих рішень;
- ▶ - до самокритики і сприймання конструктивної критики.

Спеціальні компетентності :

Здатність:

- до опанування та застосування в педагогічній практиці системи психолого-педагогічних та науково-професійних знань і умінь, що є базовими для реалізації змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти;
- до планування, моделювання, конструювання, проектування, організації і здійснення освітнього процесу в початковій школі на основі врахування вікових та індивідуальних особливостей, навчальних досягнень здобувачів початкової освіти;
- до відстеження динаміки та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі;
- усвідомлювати особисті відчуття та почуття, управляти власними емоційними станами;
- до усвідомлення потреби в саморозвитку з метою набуття додаткових професійних компетентностей.
- до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває протягом всього життя людини;
- працювати з джерелами навчальної та наукової інформації;

Міждисциплінарні зв'язки

Навчальний курс «Психологічна діагностика дітей» має взаємозв'язки з дисциплінами: «Психологія (загальна, дитяча, педагогічна)», «Вступ до спеціальності з основами педагогіки», «Педагогіки з основами педагогічної майстерності», «Анатомія, фізіологія, гігієна дітей дошкільного віку».

